

Nummer 2018/56

datum raadsvergadering	:	11 oktober 2018
onderwerp	:	Jaarrekening 2017 stichting Openbaar Onderwijs Primair (St. OOP)
portefeuillehouder	:	M.C. van der Weele
datum raadsvoorstel	:	28 augustus 2018

Samenvatting

Hierbij treft u aan het jaarverslag 2017 van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair. Op grond van de statuten legt het bestuur van de stichting de jaarrekening ter goedkeuring voor aan de gemeenteraad. Het boekjaar is afgesloten met een negatief resultaat van €111.134. Bij de begroting 2017 was sprake van een te verwachten positief resultaat van €2.480. Het verschil is te verklaren door een terugvordering in verband met fouten in de gewichtentelling, hoge personeelslasten en een hoog ziekteverzuim. Daarnaast waren de inkomsten minder hoog dan begroot.

Verwacht wordt dat de fusie met stichting Spirit het fundament van de nieuwe stichting Florente zal versterken. Daarnaast wordt een groter bedrag aan groei vergoedingen verwacht als gevolg van de groei van het leerlingenaantal.

Volgens de accountantsverklaring geeft de jaarrekening een juist beeld en is deze in overeenstemming met het onderwijsaccountantscontroleprotocol OCW 2017. Voorgesteld wordt om de jaarrekening 2017 goed te keuren.

Wat is de juridische grondslag?

Het bestuursverslag en de jaarrekening 2017 van de Stichting Openbaar Onderwijs Primair dienen door de raad te worden goedgekeurd, conform artikel 48, lid 6 van de Wet op primair onderwijs en artikel 19, lid 6 van de statuten van Stichting Openbaar Onderwijs Primair.

Wat is de voorgeschiedenis?

Per 1 januari 2006 is het bestuur van de openbare school voor basisonderwijs de Grote Beer overgedragen aan de Stichting Openbaar Onderwijs Primair in Diemen.

Ondanks de verzelfstandiging blijft de toezichthoudende rol een verantwoordelijkheid van de gemeente en betreft de volgende zaken:

- Het benoemen van bestuursleden;
- Het goedkeuren van de begroting en de jaarrekening;
- Het goedkeuren van de statutenwijziging van de stichting;
- Het beslissen over de stichting en opheffing van een school;
- Het ingrijpen bij ernstige taakverwaarlozing.

Op grond van de wet 'goed onderwijs, goed bestuur' is sinds 2013 bij de Stichting OOP een nieuw bestuursmodel van kracht waarbij een raad van beheer is ingesteld. In artikel 19, lid 2 van de statuten is bepaald dat na verkregen goedkeuring door de raad van beheer de directeur-bestuurder de jaarrekening ter goedkeuring voorlegt aan de gemeenteraad.

De gemeentelijke toezichttaak is niet gericht op de kwaliteit van het onderwijs. De goedkeuring kan enkel worden onthouden wegens strijd met de wet of strijd met het algemeen belang waaronder begrepen het financiële belang van de gemeente.

Waarom dit raadsvoorstel?

Op basis van de Wet op het primair onderwijs (artikel 48) en de statuten van de St. OOP (artikel 19, lid 2) is de stichting verplicht de jaarrekening van het afgelopen kalenderjaar ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad. Door de verzelfstandiging ligt de verantwoordelijkheid voor de begroting en de jaarrekening bij de stichting zelf.

Van St. OOP hebben wij op 22 juni 2018 het jaarverslag en de jaarrekening over 2017 ontvangen. De jaarrekening 2017 is gecontroleerd door Horlings Nexia, Horlings Accountants & Belastingadviseurs bv. Naar hun oordeel geeft de jaarrekening een juist beeld en is deze in overeenstemming met het onderwijsaccountantscontroleprotocol OCW 2017.

Het jaarverslag geeft een beeld van ontwikkelingen die het afgelopen jaar zijn doorgemaakt binnen het openbaar onderwijs in de gemeenten Ouder-Amstel en Diemen en geeft inhoudelijk en financieel onderbouwing van keuzes die zijn gemaakt.

Bij de begroting 2017 was sprake van een te verwachten positief resultaat van € 2.480,-. De jaarstukken bevestigen dit beeld niet. Uiteindelijk is er sprake van een negatief resultaat van € 111.134¹.

Stichting OOP verklaart het negatieve resultaat aan de hand van met name de volgende factoren die extra kosten met zich meebrachten:

- Op één school zaten fouten in de gewichtentelling, die leidden tot een negatieve correctie van te veel ontvangen impuls gelden en lumpsummiddelen in 2015 en 2016. Elk jaar vindt op de 1e van oktober de gewichtentelling plaats. De verschillende gewichten hangen af van de achtergrond van de kinderen/ouders. In 2014 zijn de inschrijfformulieren van 2013 gecontroleerd door accountants van Ernst & Young in opdracht van het ministerie van OCW. Deze controle is opgezet naar aanleiding van fouten in de administratie van scholen m.b.t. de huidige gewichtenregeling. Al jaren worden fouten geconstateerd in de administratie van scholen waardoor niet in alle gevallen de juiste bekostiging wordt toegekend. De Algemene Rekenkamer constateert dat de regeling veel ruimte laat voor interpretatie, misbruik en oneigenlijk gebruik en moeilijk te controleren is. Uit de controle bij St. OOP bleek dat bij 10 formulieren de ondertekende ouderverklaring ontbrak. Hierdoor is de gewichtentelling anders en moest de stichting – na bezwaar aangetekend te hebben – het verschil alsnog terugbetalen. Het gaat hier om leerlingen die later zijn verhuisd naar Engeland. Het opvragen van de ouderverklaringen was naderhand niet meer mogelijk omdat zij niet meer waren te traceren. In december 2017 werd het bedrag bekend gemaakt aan de stichting. Dit leidde tot een correctie van circa € 75.000,-. Deze correctie wordt pas ingevorderd in 2018, maar moest vanwege boekhoudkundige redenen opgenomen worden in de jaarrekening 2017. Dit laatste is in mei 2018 door de accountant aangegeven bij St. OOP.
- De personeelslasten waren fors hoger dan begroot (het verschil met het begrote bedrag is circa € 237.000). Oorzaken waren de inzet van een interim directeur bij OBS het Atelier en de malus die het vervangingsfonds berekende over het kalenderjaar 2017. Dit laatste werd veroorzaakt doordat meer mensen dan gedekt door het fonds ziek zijn geworden. Ook de kosten voor buitengewoon – en ouderschapsverlof blijken hoger dan begroot evenals de schoolbegeleidingsdiensten. Daarnaast zijn de bestuurskosten opgelopen door inzet van een interim medewerker tijdens de ziekte van de directeur bestuurder. Ook is voor een aantal procedures bij het UWV juridische advies ingehuurd.

¹ Op bladzijde 2 van de jaarrekening 2017 staat een bedrag genoemd van €63.000,-. Dit is fout, het moet € 111.134 zijn.

- De overige baten in 2017 waren minder hoog dan begroot (verschil is circa € 80.000). Hieronder vallen o.a. verhuur, detachering van personeel en de ouderbijdrage.

Meer inkomsten

Naast de extra kosten, zijn er ook meer inkomsten binnengekomen dan begroot.

- Door de groei van het leerlingenaantal is er een groter bedrag aan groei vergoedingen ontvangen, dit is inclusief het lumpsum bedrag (het verschil met het begrote bedrag is circa € 230.000). Deze trend zet zich verder voort in 2018. In dat jaar wordt een bedrag van circa € 200.000 aan groei vergoedingen verwacht.
- Daarnaast zijn de huisvestingslasten iets lager dan begroot (het verschil met het begrote bedrag is circa € 59.000). Dit wordt veroorzaakt doordat er nieuwbouw voor een tweetal scholen gepland is, en deze scholen dan ook niet meer in het huidige onderhoudsplan zijn opgenomen.

Financiële kengetallen² 2013-2017

	Omschrijving	Signalerings- waarden	2017	2016	2015	2014	2013
Solvabiliteit	Geeft aan de mogelijkheid om alle schulden op lange termijn te voldoen	Minstens 30%	35%	35%	40%	34%	36%
Liquiditeit	Geeft aan de mogelijkheid om alle schulden op korte termijn te voldoen	Minstens 0,75	1,04	1,10	1,14	1,05	1,36
Rentabiliteit	Exploitatieresultaat/ totale baten	Minstens 10%	- 1,83%	- 1,00%	0,83%	- 2,54%	0,9%
Weerstands- vermogen	De hoogte van de reserves onder aftrek van de vaste activa in relatie tot de totale exploitatie	Minstens 5%	1,95%	3,9%	5,02%	4,42%	6,72%

Zowel solvabiliteit en liquiditeit voldoen aan de signaleringswaarden. Het weerstandsvermogen en rentabiliteit liggen onder de signaleringswaarden. Met een laag weerstandsvermogen is er een hoger risico dat de stichting financiële tegenvallers moeilijk kan opvangen.

De nieuwe stichting Florente streeft ernaar om het weerstandsvermogen weer op peil te krijgen. De fusie is hierdoor ook belangrijk voor de financiële situatie.

² "Kengetallen Inspectie van het Onderwijs", nieuwe richtlijn september 2016. De jaarlijkse accountantscontrole op de jaarrekening vormt het eerstelijns financieel toezicht. Het inspectietoezicht vormt de tweede lijn. Het toezicht op financiën maakt integraal onderdeel uit van het toezicht op onderwijskwaliteit door de inspectie. De laatst beoordeelde financiële gegevens van het bestuur vormen voor de inspectie geen aanleiding het toezicht aan te passen. Het financieel basistoezicht van de inspectie heeft uitsluitend betrekking op de financiële continuïteit van het onderwijs, niet op de financiële rechtmatigheid en doelmatigheid van het onderwijs.

<https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/richtlijnen/2016/09/23/kengetallen-en-signaalwaarden-continuïteitstoezicht>

De nieuwe stichting Florente continueert verder de volgende maatregelen:

- een strakke begrotingsdiscipline;
- transparante administratie om voldoende sturing te hebben op de uitgaven, en dus het in de hand houden daarvan;
- een strategische personeelsplanning;
- inzetten op preventie in de verzuimaanpak;
- een voortdurend streven naar een optimale leerkracht-leerlingen ratio.

Fusie met Stichting Spirit

Een aantal jaar geleden is besloten om de samenwerking met stichting Spirit te verstevigen. Hieruit is de nieuwe stichting Florente ontstaan. De gemeenteraad heeft op 14 juni 2018 ingestemd met de statuten en op 5 juli 2018 met de benoeming van de leden van het algemeen bestuur van Stichting Florente. Deze nieuwe stichting geeft vanaf 01 augustus 2018 openbaar en bijzonder onderwijs in Diemen en Ouder-Amstel vorm.

Wat gaan we doen?

Geadviseerd wordt het jaarverslag en de jaarrekening 2017 van St. OOP goed te keuren.

Wat is het maatschappelijke effect?

N.v.t.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

Geadviseerd wordt het jaarverslag en de jaarrekening 2017 van St. OOP goed te keuren, aangezien er:

- geen sprake is van ernstige taakverwaarlozing of handelen in strijd met de wet;
- de accountants het jaarverslag en de jaarrekening 2017 van St. OOP hebben goedgekeurd;
- vertrouwen is in voldoende financiële stabiliteit, mede bevestigd door toelichting van de directeur tijdens het bestuurlijk overleg;
- met de fusie stappen zijn gezet voor een steviger fundament in de toekomst.

Wat hebben we hiervoor nodig?

N.v.t.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Het stichtingsbestuur wordt over uw besluit geïnformeerd.

Wat is het vervolg?

De financiële situatie blijft kwetsbaar en daarom blijven wij, evenals voorgaande jaren, een vinger aan de pols houden middels tussentijds bestuurlijk overleg. Mede in verband met het tijdig kunnen informeren van de raad en het tijdig kunnen anticiperen op (onvoorziene) ontwikkelingen.

Hoe monitoren en evalueren we?

In de statuten van Stichting Florente staat het volgende opgenomen over de begroting en de jaarrekening van de stichting. Voorafgaand aan de vaststelling van de begroting in december, stelt het bestuur de gemeenteraad in de gelegenheid om een zienswijze op de begrotingsvoornemens te geven.

De jaarrekening wordt binnen één maand na vaststelling aan de gemeenteraad gezonden (uiterlijk 1 augustus). De gemeenteraad kan een eventuele reactie op de jaarrekening – voor zover het de openbare scholen betreft- uiterlijk vóór 1 oktober van datzelfde jaar zenden aan het bestuur. Daarbij gaat het in het bijzonder over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs in de openbare scholen en de continuïteit van de stichting. Het bestuur betreft de ontvangen reactie en zijn commentaar daarop zo nodig bij de opstelling van de eerstvolgende begroting.

